

ZARZĄDZENIE NR 9/1/2024

REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA

w Lublinie

z dnia 10 maja 2024 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890),

zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres 5 lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego”, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczenia tych zagrożeń i ich skutków, które są określone w załączniku nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów i gatunków, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, które są przedstawione w załączniku nr 2 do zarządzenia.

§ 3. Cały obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 4. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia sprawuje Regionalny Konserwator Przyrody w Lublinie.

§ 5. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Siewiec

Załącznik nr 1

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków.

L.p.	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków
Zagrożenie istniejące wewnętrzne		
1.	Utrata walorów krajobrazowych oraz funkcji edukacyjnych rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” na skutek sukcesji drzew i krzewów, które uniemożliwiają ekspozycję głazów stanowiących przedmiot ochrony.	Przywrócenie walorów krajobrazowych oraz funkcji edukacyjnej rezerwatu poprzez wyeksponowanie głazów.
Zagrożenie istniejące zewnętrzne		
2.	Antropopresja związana ze schodzeniem z wyznaczonej ścieżki i wydeptywaniem obszaru rezerwatu.	Odtworzenie przebiegu ścieżki wyznaczonej do ruchu pieszego oraz montaż infrastruktury turystycznej i elementów o charakterze edukacyjnym, kierunkujących ruch turystyczny.
Zagrożenie potencjalne wewnętrzne		
1.	Nie stwierdzono.	Nie ustalano.
Zagrożenie potencjalne zewnętrzne		
1.	Nie stwierdzono.	Nie ustalano.

Załącznik nr 2

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów oraz gatunków roślin i zwierząt z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

L. p.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych
1.	Odsłonięcie głazów poprzez wycinkę pojedynczych drzew: jarzębu, czereśni, sosny, głogu zlokalizowanych w ich bezpośrednim sąsiedztwie. Usunięcie uzyskanej biomasy z obszaru rezerwatu przyrody.	do 50 szt. drzew o masie do 10 m ³	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a

2.	Odsłonięcie głazów poprzez usunięcie załęgającej na nich biomasy w postaci gałęzi. Usunięcie uzyskanej biomasy z obszaru rezerwatu przyrody.	do 20 mp gałęzi	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340a
3.	Odsłonięcie głazów poprzez usunięcie warstwy ściółki i gleby mineralnej, która przez lata gromadziła się na i wokół głazów, powodując ich częściowe zasłonięcie. Usunięcie uzyskanej biomasy z obszaru rezerwatu przyrody.	do 25 m ³ ściółki i gleby mineralnej	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340a
4.	Odsłonięcie głazów poprzez okresowe (przynajmniej raz w roku – w okresie letnim) wykaszanie krzewów i roślinności zielnej. Usunięcie uzyskanej biomasy z obszaru rezerwatu przyrody.	do 0,2 ha	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a
5.	Odtworzenie przebiegu ścieżki edukacyjnej wyznaczonej w rezerwacie do ruchu pieszego poprzez stabilizację za pomocą dębowych krawężników i wyrównanie ścieżki miejscowym materiałem ziemnym, ewentualnie kamiennym (kamień naturalny drobny) ¹ .	660 mb	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a
6.	Umieszczenie infrastruktury kierunkującej ruch turystyczny na ścieżce edukacyjnej (kierunkowskazy, ławki drewniane, małe tabliczki informacyjne opisujące poszczególne grupy głazów) ¹ .	kierunkowskazy: do 25 szt. ławki drewniane: do 20 szt. tabliczki informacyjne: do 15 szt.	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a
7.	Montaż przy wejściach głównych do rezerwatu oraz na początku szlaku elementów infrastruktury turystycznej o charakterze edukacyjnym: dużych tablic edukacyjnych, światowidów edukacyjnych, rzeźb drewnianych i kamiennych, stojaka na rowery, a dodatkowo skrzynek lęgowych dla ptaków.	tablice edukacyjne: 2 szt. światowidy edukacyjne: 2 szt. rzeźby drewniane: 3 szt. rzeźba kamienna: 1 szt. stojak na rowery: 1 szt. skrzynki lęgowe dla ptaków: 15 szt.	Nadleśnictwo: Tomaszów obręb: Tomaszów leśnictwo: Tomaszów oddział: 340 a

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Sielewicz

¹ ścieżka edukacyjna w rezerwacie przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” została wyznaczona dla ruchu pieszego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie nr 65/2015 z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie wyznaczenia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego”.

UZASADNIENIE

do zarządzenia nr 7/1/2024

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia 10 maja 2024 r.

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” wynika z art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.), zgodnie z którym dla rezerwatów przyrody, do czasu ustanowienia planu ochrony, regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze zarządzenia, zadania ochronne.

Rezerwat przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” o powierzchni 1,24 ha został ustanowiony na podstawie zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 18 lipca 1962 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (MP Nr 60, poz. 287) w celu zachowania dużego skupienia głązów o wyjątkowo dużych rozmiarach.

Niniejszy rezerwat położony jest na terenie gminy Tomaszów Lubelski powiatu tomaszowskiego, na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Tomaszów.

Przedmiotowy rezerwat został utworzony jako rezerwat przyrody nieożywionej o szczególnych walorach krajobrazowych.

W czasie jego ustanowienia głązy znajdowały się na otwartej przestrzeni. W wyniku sukcesji drzew i krzewów konieczne jest odsłanianie przedmiotowych głązów.

W latach 2015-2020 w rezerwacie przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” prowadzono prace polegające na odsłonięciu głązów narzutowych poprzez: wycinkę pojedynczych drzew i krzewów, oczyszczanie głązów z zalegającej na nich biomasy, usunięcie ściółki i gleby wokół głązów, wykaszanie roślinności zielnej na mocy zarządzenia Nr 66/15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 3 grudnia 2015 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych.

Mimo tych zabiegów w chwili obecnej obserwuje się intensywną ekspansję roślinności krzewiastej i drzewiastej i utratę walorów krajobrazowych rezerwatu przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego”, gdyż drzewa i krzewy przysłaniając głązy uniemożliwiają ekspozycję przedmiotu ochrony.

W związku z powyższym zaplanowano kontynuację uprzednio prowadzonych prac polegających na odsłonięciu głązów narzutowych i utrzymaniu tego stanu w okresie obowiązywania zarządzenia. Zabiegi ochronne będą polegały na: wycince pojedynczych drzew i krzewów zasłaniających głązy, oczyszczeniu głązów z zalegającej na nich biomasy (gałęzi, materii organicznej itp.), usunięciu ściółki i gleby wokół głązów oraz wykaszaniu roślinności zielnej. Uzyskana biomasa będzie usunięta poza obszar rezerwatu przyrody.

Ponadto w rezerwacie przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego” obserwuje się silną antropopresję związaną ze schodzeniem ze ścieżki edukacyjnej wyznaczonej w rezerwacie do ruchu pieszego oraz z wydeptywaniem obszaru rezerwatu. W związku z powyższym zaplanowano działanie polegające na odtworzeniu przebiegu ścieżki edukacyjnej wyznaczonej dla ruchu pieszego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie nr 65/2015 z dnia

3 grudnia 2015 r. w sprawie wyznaczenia szlaku pieszego w rezerwacie przyrody „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego”. Działania te będą polegały na stabilizacji szlaku pieszego poprzez zastosowanie dębowych krawężników oraz wyrównaniu ścieżki miejscowym materiałem ziemnym, ewentualnie kamiennym – z użyciem kamienia naturalnego drobnego.

Dodatkowo zaplanowano montaż infrastruktury turystycznej (kierunkowskazy, ławki drewniane, małe tabliczki informacyjne opisujące poszczególne grupy głązów) oraz infrastruktury o charakterze edukacyjnym (dużych tablic edukacyjnych, światowidów edukacyjnych, rzeźb drewnianych i kamiennych, stojaka na rowery oraz dodatkowo skrzynek lęgowych dla ptaków), kierujących ruch turystyczny na ścieżce edukacyjnej.

Przedmiotowe zadania ochronne mają na celu odsłonięcie przedmiotu ochrony i w ten sposób przywrócić walorów krajobrazowych oraz wzmocnienie funkcji edukacyjnych rezerwatu przyrody.

Wykonanie tych zabiegów przyczyni się do poprawy stanu ochrony przyrody rezerwatu „Piekielko koło Tomaszowa Lubelskiego”.

Zadania ochronne będą realizowane przez Nadleśnictwo Tomaszów we współpracy z Urzędem Gminy w Tomaszowie Lubelskim. Do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie składane będą coroczne sprawozdania z realizacji zadań ochronnych w rezerwacie przyrody.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Lublinie

Beata Siewicz